

0	2	4	6	8	10	13	16	19	22	26	30	33	36	39	42	45	48	51	54	57	60	63	66	69	72	75	78	81	84	87	90	93	96	99	100	
0	2	4	6	8	10	13	16	19	22	26	30	33	36	39	42	45	48	51	54	57	60	63	66	69	72	75	78	81	84	87	90	93	96	99	100	

UUTISET

Uusi terveydenhoitolaki karsii rajusti ambulanssiyrittäjiä

Syrjäseutujen palvelutason pelätään heikkenevän ja muuttoliikkeen kiihtyvän.

.....

Uusi terveydenhuoltolaki on pakottanut suurimman osan ambulanssiyrittäjistä luopumaan ammatistaan.

Synnä on se, että lain mukaan kuntien järjestämisvastuulla oleva sairaankuljetus siirtyi lain myötä sairaanhoitopiireille. Ne ottivat kuljetuksia itselleen, jolloin yrittäjät jäivät ilman työtä.

Alan etujärjestössä, Suomen Sairaankuljetusliitossa SSK:ssa oli vuonna 2011 yli 200 jäsentä, mutta nyt enää 50–60.

”Monessa sellaisessa kunnassa, missä viime joulukuussa oli oma ambulanssi, ei ole enää”, SSK:n puheenjohtaja **Tero Vainio** sanoo.

Lopettaneista 150:stä osan työpaikka on siirtynyt julkiselle puolelle, osa jäänyt eläkkeelle ja osa vaihtanut alaa, esimerkiksi taksinkuljettajaksi. Yksityiset ovat tuottaneet Suomessa suurimman osan kuntien sairaankuljetuspalveluista.

Tavoiteajat karkaavat

Potilaiden kannalta lainmuutos toi sekä hyvää että huonoa.

Hyvää on Vainion mukaan hoitokäytäntöjen yhdenmukaistuminen, huonoa taas kustannusten nousu ja haja-asutusalueiden potilaiden turvallisuuden heikkeneminen.



Tämä ambulanssi ajaa Somerolla. Yrittäjä Tuomo Maavirta pelkää alan etujärjestön tavoino, että kun sairaankuljetuksia kilpailutetaan ja keskitetään sairaanhoitopiireille, heikoimmalle palvelulle jäävät haja-asutusalueet. Silti kuntien kustannukset kasvavat.

”Tavoiteaika ensihoidon saapumiselle on kahdeksan minuuttia, mutta syrjäisemmillä alueilla se ei toteudu millään.” Ambulanssi lähtee yhä useammin liikkeelle sairaalan pihasta, kun ennen hälytysvalmiudessa oli kunnassa toimiva sairaankuljetusyrittäjä.

Osa Kiurun yrittäjistä jatkaa Terveydenhoitolaki astui voimaan tämän vuoden alussa, mutta sitä on voitu soveltaa jo kaksi vuotta.

Monissa sairaanhoitopiireissä eletään edelleen siirtymäaikaa ja mennään sairaanhoitopiirin, pelastuslaitoksen ja yrittäjien monituottajamallilla ainakin tämä ja ensi vuosi.

Etelä-Pohjanmaalla kaikki ensihoitoyksiköt siirtyivät sairaanhoitopiirille ja Pohjois-Pohjanmaalla kuljetukset hoidetaan pelastuslaitosten ja yksityisten kesken.

Vainion mukaan yksityisiä on jäänyt myös Keski-Suomeen, Kymenlaaksoon, Pirkanmaalle,

Uudellemaalle, Varsinais-Suomeen, Etelä-Savoon ja Lappiin.

Keski-Pohjanmaalla sairaanhoitopiiri Kiuru ottaa hoitaakseen pääosan alueen sairaankuljetuksista. Se tarkoittaa, että viisi ambulanssiyrittäjää luopuu työstään ja kalustostaan.

Kolmessa kaukaisimmassa kunnassa päätettiin jatkaa yrittäjälinjalla, mutta ensi vuonna kuljetukset kilpailutetaan.

Reisjärveltä on matkaa keskussairaalaan Kokkolaan 115,

Perhosta 100 ja Kannuksesta 40 kilometriä.

Kiurun pienissä ja etäisissä kunnissa on pelätty palveluiden puolesta: jos oman alueen ambulanssi on työtehtävässä naapurissa, voi potilas joutua odottamaan kauempaa tulevaa autoa kauankin.

Sairanhoitopiirin toimitusjohtaja **Hannu Pajunpään** mukaan uusi käytäntö ei heikennä potilasturvallisuutta, vaan parantaa kuntien tasa-arvoa virka-ajan ulkopuolisen ensihoidon saatavuudesta.

Aiemmin välitön lähtövalmius on toteutunut vain Kokkolassa, jatkossa myös Vetelissä ja Toholammilla.

”Alueemme ambulanssien kokonais määrä kasvaa yhdellä. Lähtökohta on, ettei muutoksia tule ainakaan huonompaan suuntaan. Mutta olen itse syrjäkylältä syntyisin ja tiedän, ettei ambulanssi tule sinne viidessä minuutissa. Se on elämän realiteetti”, Pajunpää sanoo.

Pieni riski, pieni palvelu Säädösten mukaan palvelutarve jaetaan viiteen riski-

luokkaan, jotka määritellään ensihoitoa vaativien tapausten, asukasmäärän ja tiestön mukaan. Korkeinta riskiluokkaa ovat kaupunkien keskustat, kuten Kokkola ja Kannus, ja matalinta harvan asutuksen ja vähäisten tehtävämäärien seudut.

Arvostelijoiden mukaan riskialuekartoitus ei ota huomioon maantiedettä, tiestöä eikä etäisyyttä hoitolaitoksista. Syrjäinen kunta on ensihoidon kannalta ”epäkiinnostavaa” aluetta.

SSK pelkää, että alhaisen riskin eli kaupunkien reuna-alueiden, pienten kuntien ja maaseudun palvelut huononevat.

Kustannusten takia ensivastetoimintaa on lisätty, mutta sitä tekevillä tahoilla on omat ydintehtävänsä muualla, Vainio huomauttaa.

Eräs MT:n haastattelemist yrittäjistä pelkää myös, että kun auttajien potilas- ja paikallistuntemus ohenee, kunta-laisten turvattomuuden tunne kasvaa ja muuttoliike maalta kiihtyy.

ElJA MANSIKKAMÄKI

UUTISTAUSTA

Ruotsi on Suomelle tärkein

Kuulin tarinan jo jokin aika sitten. Kertaalleen kuultuna en voi enää olla varma, muistankos en ihan oikein. En myöskään mene takuuseen, mitä sanoja tarkasti ottaen käytettiin – ja oliko tarina ylipäätään tarkoitettu laajemmin kerrottavaksi. Se on kuitenkin monella tapaa kertomisen arvoinen.

Kun nuori **Jaakko Kalela** oli nimetty presidentti **Urho Kekkosen** ulkopoliittiseksi avustajaksi, sattui niin, että hän sai kutsun saapua lounaalle Ruotsin suurlähetystöön.

Koska näin ei uudessa tehtävässä ollut aiemmin tapahtunut, kutsuttu ei ollut varma, miten menetellä. Hän meni presidentti Kekkosen puheille, selitti asian ja pyysi ohjeita.

”Tietenkin menet, ja jos jotain kysytään, kerrot kaiken, minkä tiedät. Älä koskaan jää kiinni siitä, että olet jättänyt kertomatta jotain, minkä tiedät.”

Ruotsilta kysytään

Nuorta vasemman laidan sosialidemokraattia ohje vähän hämnästytti, ja hän pyysi selitystä. Se kuului näin: ”Jos me joskus todella joudumme vaikeuksiin, kaikki länsimaat lähettävät edustajansa Tukholmaan, missä he kysyvät ruotsalaisilta, mitä suomalaiset aikovat tehdä. Jos ruotsalaiset tuolloin vastaavat, että me emme tiedä, silloin meidän käy todella huonosti.”

Moni asia on muuttunut sitten kylmän sodan. Mutta yksi asia on ja pysyy. Sinä päivänä kun Suomi todella joutuu vaikeuksiin, Ruotsin kantaa kysytään. Enää ei tosin lähetettäisi valtuuskuntia Tukholmaan. Päämiehet vain tarttuisivat

Vakava virhe

Se oli virhe, joka perustui väärään arvioon Venäjän sisäisen kehityksen suunnasta. Georgian sodan jälkeen virhe tunnustettiin. Kun Ukraina äskettäin taipui Venäjän painostukseen. ja

NYKYTILANNE

Vastuu ensihoidosta on nyt sairaanhoitopiirillä

Terveydenhoitolaki muuttui vuonna 2011. Ensihoidon järjestämisvastuu siirtyi kunnilta sairaanhoitopiireille viimeistään 1.1.2013. Samalla sairaankuljetustoiminnan nimi vaihtui ensihoitopalveluksi. **Ensihoitopalvelu** tarkoittaa hoitolaitosten ulkopuolella olevien potilaiden kiireellistä hoidon tarpeen arviointia ja kuljetuksia. **Vastuu** ensihoitopalvelusta on sairaanhoitopiirin ”ensihoitokeskuksella”. Se tarkoittaa muun muassa ympärivuorokautista kenttäjohtajaa, joka valvoo riski- ja palvelusatojen toteutumista alueella. **Ensihoidon** on saavuttava

potilaan luokse kahdeksassa minuutissa, sanovat STM:n suositukset. Tämä ensivaste eli ”ambulanssiyhjiötä” täyttävä palvelu voi olla esimerkiksi poliisin, pelastuslaitoksen tai perustason ambulanssin tuoma ensiapu. **Hoitotason** ambulanssin paikalle saapumisen tavoiteaika on 30 minuuttia. **Sairanhoitopiiri** vahvistaa ensihoitopalvelun tason eli järjestämistavan ja tavoiteajat alueen eri osissa riskitasojen mukaan. Riskitaso määritellään tapausten, asukasmäärän ja tiestön mukaan.

Julkinen puoli maksaa moninkertaisesti

Keski-Pohjanmaan sairaanhoitopiirin Kiurun toimitusjohtaja **Hannu Pajunpää** arvioi lakimuutoksen nostavan Kiurun ensihoidon kustannukset noin kaksinkertaiseksi.

Hoitajien koulutustasoa nostetaan ensihoitajan eli erikoistuneen sairaanhoitajan tasolle, autoista tehdään hoitotason yksikköjä ja ympärivuorokautiselta valmiusajalta aletaan maksaa palkkaa ja vuorolisiä.

Lisäksi on syntynyt uusi, kenttäjohtajien ammattiryhmä.

Yrittäjät arvioivat sairaanhoitopiirin kokonaiskustannusten nousevan jopa kuusinkertaisiksi. Heidän mukaansa myös yrittäjillä on vaadittava koulutus ja hoitotason varustusta autoissa.

”Outo yhtälö”

Muutos on johtanut Suomen Sairaankuljetusliiton (SSK) teettämän tutkimuksen mukaan 60 miljoonan euron eli 30 prosentin kustannusten nousuun julkisella puolella. Se koituu henkilöstön ja kaluston hankinnasta, hälytysvalmiudesta sekä menetetystä verotulosta.

Pelkästään Lapissa sairaanhoitopiiri joutuu hankkimaan 16 yksikköä eli ambulanssia.

SSK:n puheenjohtajan **Tero Vainio**n mukaan toiminnan perustamiseen uppoaa helposti miljoonia euroja.

Ennen autot olivat yrittäjien omia ja yritykset vastasivat menoistaan.

Yrittäjät myös maksoivat autojen ja välineiden hankinnasta

ElJA MANSIKKAMÄKI

4H-toiminnalle rahaa valtion budjetista

4H-toiminta sai 600 000 euroa lisää tukea valtion ensin vuoden budjetin viimeisessä esityksessä.

Pro Agria saa miljoona euroa, Arktiset Aromit 100 000 euroa ja siirtoviemärit 1150 000 euroa.

Itä- ja Pohjois-Suomen lentoliikenne saa lisätukea vajaat 800 000 euroa. Summa käytetään lähinnä Varkauden, Savonlinnan ja Enontekiön lentoliikenteen tukemiseen. Kaikkiaan liikennehankkeet saavat lisätukea vajaat 10 miljoonaa euroa.

Hallitusryhmien päättämät muutokset ovat yhteensä 36,5 miljoonaa euroa. MT

EU:STA LYHYESTI Mepit: Strasbourgin ralli lopetettava

Suomalaisista europarlamentin jäsenistä 12 on lähettänyt Suomen hallitukselle kirjeen, jossa vaaditaan Euroopan parlamentille oikeutta päättää itse istuntopaikastaan.

Mepit haluaisivat lopettaa Strasbourgin rallin, joka maksaa arviolta 156–204 miljoonaa euroa vuodessa. Mepit pyytävät hallitusta esittämään muutosta EU:n perussopimukseen. Perussopimuksessa määrätään, että parlamentin täytyy kokoontua 12 kertaa vuodessa Ranskan Strasbourgissa.

Komissio hyväksyi Nokia-kaupan

EU-komissio hyväksyi viime torstaina Nokian matkapuhelinyksikön myynnin amerikkalaiselle Microsoftille. Komission mukaan fuusio ei rajoita kilpailua.